Storskog – law amendments 2015

Background

- 2015: Approximately 5 500 asylum seekers (third country nationals) crossed the border from Russia. Considerable strain on local authorities, reception facilities and case handling capacities.

Law amendments

- On 20th November 2015 amendments were made to the Norwegian Immigration Act, i.a. making it easier for the Norwegian authorities to dismiss asylum applications from foreigners who have stayed in a safe third country.
- The immigration authorities may now refuse to examine the substance of asylum applications lodged by asylum seekers who have come to Norway after having stayed in a third country where they were not persecuted.
- No time limit for departure shall be set in these cases, meaning that the foreign national has to leave Norway immediately, and no suspended effect shall be given, unless compelling reasons dictates that the decision is suspended.
- The substance of an application may still be examined in Norway in cases where the asylum seeker is in real risk of treatment contrary to The European Convention on Human rights upon return to the third country.
- The legislative amendments also allow for the police to use coercive measures, i.e. detention and orders to stay in a specific location, to a greater extent in cases where an asylum application is likely to be dismissed. The objective is to control the whereabouts of the applicants and facilitate speedy return.

Instructions

- In November 2015 the Ministry of Justice and Public Security issued instructions on the application of this law amendment for asylum seekers (third country nationals) coming to Norway via Russia. Norway considers Russia to be a safe country for most third country nationals. However, there is an individual assessment in each case whether return to Russia will be in line with our international obligations.

Bakgrunnsinformasjon – håndteringen av asylsøknadene:

Instruks GI-12/2015 – Asylsøknader fra personer som har reist inn i Norge fra Russland – behandling og prioritering

GI-12/2015 Asylsøknader fra personer som har reist inn i Norge fra Russland – behandling og prioritering - regjeringen.no

- Gjennom instruksen av 20.10.2015 er UDI pålagt å vurdere om asylsøknader fremsatt etter ankomst via Russland kan nektes realitetsbehandling.
- Vurderingen skal foretas så raskt som mulig etter registrering.
- Søknader fra personer med dobbelt statsborgerskap (russisk + annet) skal prioriteres. Disse sakene tas altså til realitetsbehandling. Videre skal øvrige søknader fra personer som ligger an til avslag prioriteres.

Lovendringer, jf. Prop. 16 L (2015–2016)

Prop. 16 L (2015–2016) - regjeringen.no

Prop. 149 L (2016–2017) - regjeringen.no

- 20.11.2015 trådte div. endringer i utlendingsloven i kraft, etter en effektiv prosess både i JD, regjeringsapparatet og på Stortinget.
- I korte trekk innebærer lovendringene følgende:
    - Norske myndigheter kan i flere tilfeller enn tidligere nekte å realitetsbehandle en asylsøknad. Endringene i utlendingsloven § 32 innebærer at det er færre vilkår enn tidligere som skal vurderes, og dette legger til rette for en raskere saksbehandling og påfølgende retur til Russland.
    - Politiet fikk utvidede hjemler til å bruke tvangsmidler i § 32-sakene, slik at de kan holde kontroll med hvor søkerne oppholder seg. Også dette legger til rette for rask saksbehandling og retur til Russland.

Instruks GI-13/2015 – Rask saksbehandling for asylsøkere som har hatt opphold i Russland, jf. utlendingsloven §§ 32 og 90

GI-13/2015 – Rask saksbehandling for asylsøkere som har hatt opphold i Russland, jf. utlendingsloven §§ 32 og 90 - regjeringen.no

- JD ga etter lovendringene (24.11.2015) en instruks til UDI og UNE om praktiseringen av utlendingsloven § 32 for så vidt gjelder utlendinger som ankommer via Russland og søker asyl i Norge.
- Instruksen pålegger UDI og UNE å behandle disse sakene umiddelbart.

- Instruksens utgangspunkt er at Russland for de fleste tredjelandsborgere er et trygt land, og at søknadene skal nektes realitetsbehandling dersom det ikke er

konkrete holdepunkter for at søkeren risikerer behandling i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 3 ved retur til Russland.

- Når det står i instruksen at Russland er trygt for de fleste tredjelandsborgere, bygger dette på innspill fra ulike deler av embetsverket. I tillegg til JD var også andre departementer og underliggende etater involvert.
- Det ble bl.a. lagt vekt på at Russland er medlemsstat i Europarådet og kontraherende part til EMK. Russland har også ratifisert flyktningkonvensjonen og konvensjonens tilleggsprotokoll, FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og FNs konvensjon mot tortur. Dette er imidlertid ikke i seg selv tilstrekkelig for å konstatere at returer til Russland ikke er konvensjonsstridige. Blant annet basert på en gjennomgang av praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) ble det lagt til grunn at det særlig i enkelte typetilfeller vil kunne være risiko for at retur til Russland vil stride mot EMK, ved at det er risiko for videre retur fra Russland til opprinnelseslandet. Instruksen tar høyde for dette ved at alle underlegges en individuell behandling før søknaden ev. nektes realitetsbehandling og retur til Russland besluttes.
- Utreisefrist settes ikke, slik at utlendingen må forlate Norge umiddelbart. Det gis heller ikke utsatt iverksettelse av vedtaket, med mindre tungtveiende grunner tilsier det.
- Søknaden kan også tas til realitetsbehandling dersom retur til opprinnelsesland kan gjennomføres raskere enn en behandling etter utlendingsloven § 32.